

Samen voor onze stad

Raadsbrede aanvulling op het coalitieakkoord 2014 - 2018

Inleiding

In mei 2014 is het coalitieakkoord 'verbindend, levendig, zorgzaam' gesloten. Dit coalitieakkoord is ook vandaag de leidraad voor het college. Door verschillende ontwikkelingen is inmiddels de samenstelling en omvang van het college gewijzigd en heeft de coalitie geen meerderheid meer. In de raadsvergadering van 29 september 2016 hebben wij daarover het debat gevoerd. In dat debat hebben wij eensgezind uitgesproken dat wij vóór de begrotingsraad van 10 november 2016 tot een breed gedragen aanvulling op het coalitieakkoord willen komen.

Betekenis van de aanvullende afspraken

Wij delen onze betrokkenheid voor de stad en haar ontwikkeling. Vanuit die inzet hebben wij voor het laatste deel van deze raadsperiode deze aanvullende afspraken gemaakt. Deze aanvulling en het coalitieakkoord zelf kunnen voor de rest van deze raadsperiode op onze steun en instemming rekenen. Op deze wijze leggen wij samen een basis voor de verdere ontwikkeling van de stad. Onze afspraken betekenen niet dat het politieke debat niet kan worden gevoerd. Wel is met deze aanvulling een basis gelegd waardoor, ook in zaken die niet zijn voorzien, het benodigde politieke draagvlak kan worden gevonden.

Samen werken

Het traject 'visie van de stad' is gestart (GO2032). Een traject waar wij als raad veel van verwachten en dat ons inspireert. De toekomstvisie maken we samen met de inwoners, bedrijven en organisaties in de stad en de regio. Het proces geeft ons antwoord op de vragen wat voor stad en samenleving we omstreeks 2032 (het jaar waarin Gorinchem 650 jaar stadsrechten heeft) willen zijn en welke 'stip op de horizon' we aanbrengen.

Niet alleen het werken aan het traject 'visie van de stad' inspireert ons. We hebben ook bij het opstellen van deze aanvulling ervaren dat deze raadsbrede aanpak goed is voor de onderlinge verstandhouding. Daarmee is een stap in de verbetering van de samenwerking en de onderlinge verstandhouding in onze raad gezet. Wij zetten dit voort en zullen de komende anderhalf jaar een aantal malen de gelegenheid nemen om als fractievoorzitters met elkaar en met het college de voortgang van de afspraken te bespreken.

Verder bouwen aan en op een verstevigd fundament

Gorinchem had tot aan de jaren 2008-2009 een sluitende meerjarenbegroting. Door de economische crisis van 2008 kwam dit onder druk te staan. Van oudsher heeft de stad fors geïnvesteerd in haar grondpositie en vastgoed met een daarbij behorende leningenportefeuille. Door de crisis daalde de waarde van de grondpositie en het vastgoed en was het noodzakelijk om het financieel fundament van de stad te verstevigen. Het huidige en vorige college hebben daarin, met raadsbrede steun, belangrijke stappen gezet. Bezittingen zijn (af-)gewaardeerd en door forse en soms pijnlijke bezuinigingen zijn de algemene reserve en het weerstandsvermogen nu weer adequaat. Een mooie prestatie in relatief korte tijd.

Dit neemt niet weg dat de schuldpositie, bij vergelijking met gemeenten van gelijke omvang, nog steeds hoger dan gemiddeld is. Daar staat tegenover dat ook de gemiddelde waarde van grondpositie en vastgoed per inwoner hoger dan gemiddeld is. Er is geen directe noodzaak om versneld af te lossen. Wel zullen de risico's en in relatie daarmee het weerstandsvermogen goed moet worden bewaakt en moet het risico van toekomstige renteverhogingen worden beperkt. In verband met dat laatste legt het college nog voor het zomerreces van 2017 een daarop gericht treasurybeleid voor aan de raad.

Meerjarenperspectief

De gemeente Gorinchem heeft en krijgt, zo laat het meerjarenperspectief in de begroting zien, meer ruimte om te investeren. Ondanks het verbeterde uitgangspunt vraagt de financiële situatie nog steeds om waakzaamheid. Het blijft dus noodzakelijk om scherp keuzes te maken. Daarbij volgen we de lijn dat onze investeringen en de inzet van middelen voortvloeien uit visie en beleid. We doen daarom liever een aantal zaken goed, dan veel half. In deze aanvulling hebben we dat zo praktisch mogelijk gedaan. Daardoor is voor de inwoners zichtbaar waar onze gezamenlijke inzet toe leidt.

Dit is ook zichtbaar in de begroting 2017. Daarin heeft het college een aantal belangrijke onderwerpen uit de perspectiefnota verwerkt. Daarbovenop hebben wij in deze aanvulling initiatieven opgenomen die consequenties hebben voor de begrotingen 2017 en 2018.

Bestuurscultuur

Gorinchem is een levendige stad. Een stad waarin inwoners en ondernemen initiatieven nemen en actief maatschappelijke participeren. Onze stad heeft die initiatieven niet alleen nodig, zij passen ook bij de nieuwe bestuurscultuur. In die cultuur worden initiatieven van inwoners en ondernemers gestimuleerd en eventueel gefaciliteerd en neemt de gemeente minder dan voorheen zelf het voortouw. Als particulier initiatief vervolgens stagneert of (financiële) belemmeringen ondervindt, neemt de gemeente in de regel de verantwoordelijkheid voor de uitvoering of het budget niet over. Wel kan de gemeente faciliteren bij het vinden van een oplossing. In zo'n situatie toont de gemeente een alerte ambtelijke en daadkrachtige bestuurlijke reactie. Een reactie die bijdraagt aan de oplossing en tegelijk ad-hoc beleid of willekeur voorkomt. Vanaf het begin is helder welke rol de gemeente kan en wil vervullen. Dit draagt bij aan het begrip bij de initiatiefnemers voor de mogelijkheden van de gemeente.

Wij hechten gezamenlijk waarde aan deze aanpak en zijn ons er van bewust dat deze lijn ook in onze gemeenteraad moet worden uitgedragen en bewaakt.

Communicatie

Communicatie en informatie-uitwisseling dragen bij aan de ontwikkeling van onze stad en een goede verstandhouding tussen bestuur en inwoners. Ideeën en initiatieven die worden gedeeld en signalen die vroegtijdig worden onderkend, bieden nieuwe kansen. Er ontstaat zicht op wat er leeft in de stad en er kunnen verbindingen worden gelegd. Onze gemeente is in zijn communicatie nog niet proactief en alert genoeg, waardoor initiatieven soms blijven liggen of bijvoorbeeld niet bekend is waar de gemeente mee bezig is. Soms wordt achter de schermen heel goed gewerkt aan een oplossing, maar vergeten we om daar tijdig met betrokkenen over in gesprek te gaan en te communiceren.

Wij vragen het college om in de communicatie met de omgeving meer sensitief en alert op te zetten en daarin door te pakken. Uiteraard met gebruik van nieuwe media, maar ook in het persoonlijk contact van bestuur en ambtelijke organisaties met inwoners en organisaties. Wij leggen daarbij ook een relatie met de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie (zie het slot van deze aanvulling) en zouden graag zien dat het thema communicatie in het daar voorgestelde programma wordt meegenomen.

Samenwerking met andere gemeenten

Gorinchem werkt in meerdere verbanden intensief samen met andere gemeenten en dat zal zo blijven. Veel gemeenten rondom Gorinchem zijn betrokken bij herindelingen die resulteren in schaalvergroting.

Op tal van vlakken blijft regionale samenwerking bestaan en dat heeft onze gemeente nodig. Een goede collegiale samenwerking met onze omgeving is daarbij niet alleen van belang voor de inwoners van Gorinchem. Gorinchem heeft immers van oudsher voor omliggende dorpen en kernen een regio-functie. Wij hechten er aan dat Gorinchem deze functie waarmaakt en onderhoudt in het belang van Gorinchem en in het belang van de regio. Wij vragen het college om te blijven investeren in de relaties met omliggende gemeenten.

Duurzaamheid

Ons klimaat verandert. Wereldwijd wordt beseft dat er nu echt moet worden doorgepakkt en tijdens de klimaatconferentie van Parijs zijn de doelstellingen fors aangescherpt. Ook wij willen doorpakken. Wij willen meer ambitie, meer elan, concrete maatregelen en vooral daadkracht. De gemeente neemt daarin een inspirerende voorbeeld- en voortrekkersrol en de raad vraagt het college om op zo kort mogelijk termijn concrete maatregelen voor te bereiden en te nemen (quick-wins). Concrete maatregelen, gebaseerd op het milieubeleidsplan, die al in 2017 zichtbaar maken dat wij als gemeente actief bijdragen aan een duurzamer Gorinchem. Ook inwoners en ondernemers dragen daaraan bij. De gemeente kan dat stimuleren en faciliteren en de gemeenteraad vraagt het college om dit met voorrang uit te werken in het beleidsplan duurzaamheid.

Het is daarom noodzakelijk dat in 2017 middelen en capaciteit worden vrij gemaakt.

Cultuur

De gemeente Gorinchem onderzoekt, in vervolg op de vastgestelde cultuurvisie, welk beleid de gemeente wil voeren met betrekking tot de podiumkunsten. In afwachting van de uitkomsten van dit onderzoek hechten wij er aan dat in de theaterseizoenen 2016/2017 en 2017/2018 de lopende activiteiten zo goed mogelijk doorgang kunnen vinden. Wij vragen het college om daar voor zorg te dragen.

Ten aanzien van het 'huis van inspiratie' vragen wij het college om voor de perspectiefnota 2017 tot een richtinggevende uitspraak te komen (mede over de huisvesting).

Binden van jongeren aan Gorinchem

Jongeren zijn nodig voor de ontwikkeling van onze stad. Vanuit verschillende maatschappelijke initiatieven wordt gewerkt aan de relatie leren-wonen-werken. De raad vraagt het college om ons inzicht te verschaffen in deze initiatieven en na te gaan op welke vlakken in 2017 al extra initiatieven kunnen worden gestart om jongeren te binden aan onze stad.

Monumentenbeleid

Een historische stad kan niet zonder een gemeentelijk monumentenbeleid. Wij vragen het college om op korte termijn te starten met een onderzoek zodat nog in 2017 de gemeentelijke monumentenlijst en het daarbij behorende beleid door de raad kan worden vastgesteld.

Onderhoudsniveau openbare ruimte

Wij zijn trots op onze stad en de aantrekkingskracht van de historische binnenstad. Juist vanwege die aantrekkingskracht is het belangrijk dat wij onze stad goed onderhouden. De gemeente wil de openbare ruimte duurzaam onderhouden en is afgestapt van chemische onkruidbestrijding. Ook is een nieuw stelsel van onderhoudsnormen vastgesteld. De uitvoeringspraktijk van nu laat zien dat in delen van de stad, en zeker de historische binnenstad, het onderhoudsniveau niet op het gewenste niveau is. Dit is onderkend en in de begroting 2017 zijn extra middelen vrijgemaakt om tot verbetering te komen.

De raad zal goed volgen of deze extra inzet al in 2017 tot de gewenste verbeteringen leidt. Ook vraagt de raad aan het college om in 2017 de vastgestelde normatiek te evalueren en, indien noodzakelijk, bij te stellen. Dit betekent niet dat we qua onderhoud teruggaan naar de situatie van voorheen. In de nieuwe aanpak krijgt bijvoorbeeld biodiversiteit meer kans. Het is noodzakelijk om de inwoners te informeren over deze effecten van de nieuwe aanpak. We vragen het college om ook aan dit aspect aandacht te besteden.

Stadspromotie

Onze stad moet goed op de kaart worden gezet. Dit betekent dat er in 2018, net als in 2017, middelen voor stadspromotie beschikbaar zijn. Om hiermee echt resultaat te boeken zijn aansprekende, creatieve en originele initiatieven nodig. Wij vragen het college om daarin met elan door te pakken.

Het bijzondere karakter van onze binnenstad is een belangrijke parel in onze stadspromotie. In juli 2016 heeft de gemeenteraad nagenoeg unaniem een motie aangenomen waarin het college wordt gevraagd de welstandsnota te herzien waardoor maatregelen kunnen worden genomen als gebouwen door hun slechte staat de historische kenmerken van de binnenstad schaden. Wij vragen het college om er in te voorzien dat er in 2017 en 2018 middelen zijn om uitvoering te geven aan het beleid.

Buurthuizen

Gorinchem is een andere richting ingeslagen met het buurt- en welzijnswerk in de wijk. Het initiatief en de verantwoordelijkheid worden in de wijken zelf genomen. Dit leidt, zo laat de praktijk nu zien, tot wisselende initiatieven en verschillen in de (intensiteit van) activiteiten.

Wij vragen het college om in 2017 de effecten van de nieuwe aanpak te onderzoeken. Wat wil de gemeente in de wijk bereiken, worden deze resultaten bereikt en welke mogelijkheden zijn er om de initiatieven in de wijken te stimuleren?

Mobiliteit en infrastructuur

Er vinden de komende jaren in en rondom Gorinchem belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen plaats met ingrijpende infrastructurele gevolgen voor het wegennet van Gorinchem en de aangrenzende gemeenten. We willen daarom een duidelijke visie op mobiliteit en de infrastructuur ontwikkelen.

In 2017 stelt de raad de raadsopdracht Mobiliteit vast. Hierin wordt onder andere aandacht besteed aan de verkeersveiligheid en in het bijzonder de fietsveiligheid. Deze raadsopdracht bevat een financiële paragraaf en de wijze waarop de investeringen worden gefinancierd.

Wij vragen het college in overleg met gemeente Giessenlanden een onderzoek te doen naar de verkeerssituatie rond het bedrijventerrein Grootte Haar en de Vlietskade. Ook vragen wij het college samen met ProRail vaart te maken met de nieuwe voetgangerstunnel onder het spoor bij het station.

Emancipatie- en diversiteitsbeleid

Gorinchem kent in verschillende opzichten een diverse samenleving. Deze diversiteit kleurt en verrijkt onze stad. Het is daarin belangrijk dat alle inwoners, inclusief nieuwkomers, op een gelijkwaardige wijze de kans krijgen om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Daarom vragen wij het college om in 2017 een emancipatie- en diversiteitsbeleid op te stellen.

Sociaal wijkteam

Het sociaal wijkteam is bedoeld voor inwoners en gezinnen met een meervoudige problematiek. In Gorinchem is er voor gekozen om het sociale wijkteam als backoffice team te positioneren. In andere gemeenten zijn sociale wijkteams veelal als eerste aanspreekpunt voor inwoners bedoeld.

Wij vragen het college om de werkwijze van Gorinchem in 2017 te evalueren en in die evaluatie het perspectief van de inwoner mee te nemen. Wat heeft hij/zij of het gezin nodig in de specifieke situatie en leidt de huidige inrichting er toe dat de dienstverlening tijdig en op goed op gang komt? Daarbij vragen we om ook de relatie met het WMO-loket en het jeugdteam mee te nemen.

Investeren in de gemeentelijke organisatie

De economische crisis heeft noodzakelijkerwijs ook tot bezuinigingen op de ambtelijke organisatie geleid. Als raad ervaren wij dat we daarbij door een ondergrens zijn gegaan en dat er, mede daardoor, regelmatig beleidsdocumenten of uitwerkingen (te) lang op zich laten wachten of achterwege blijven. Het is echter niet alleen een kwantitatief probleem. Wij vinden ook dat het gemeentelijke organisatie in kwalitatief opzicht en op meer participatieve wijze moet kunnen meebewegen met de ambities van de stad. Wij zijn daarom van mening dat het noodzakelijk is om gericht te investeren in onze gemeentelijke organisatie.

Wij vragen aan het college om voor 1 april 2017 een programma uit te werken voor de (door)ontwikkeling van de ambtelijke organisatie. Wij geven daarbij als kader mee dat het programma er toe moet leiden dat de flexibiliteit, slag- en innovatiekracht van de gemeentelijke organisatie toeneemt. De investeringen in capaciteit mogen niet tot het verder vergroten van de overhead leiden, maar zijn vooral gericht op het versterken van de capaciteit van de "vakambtenaren".

Ondertekening

Gorinchem, 10 november 2016,
de fractievoorzitters

Ali Koçak
PvdA

Dick van Zanten
Stadsbelang

Nanine van Dalen-Eggink
SP

Attie Mager-Schroten
VVD

Marjo Molengraaf-Vullers
ChristenUnie/SGP

Lennert Onvlee
CDA

Rutger van Breemen
GroenLinks

Francis Alba Heijdenrijk
D66

Everdien Hamann
Gorcum Actief

Tamara Hoogesteger
Fractie Hoogesteger

Ilhan Tekir
Fractie Tekir
